

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Nová Bystřice

378 33 Nová Bystřice, Hradecká 390

Identifikátor školy: 600 060 527

Termín konání inspekce: 20. – 23. říjen 2003

Čj.:	07-11859/03-2054
Signatura:	og3cx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech matematika, český jazyk, dějepis, zeměpis, přírodopis a občanská výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve výše uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výše uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Nová Bystřice byla rozhodnutím Zastupitelstva Města Nová Bystřice ke dni 1. lednu 2003 zřízena jako příspěvková organizace, která sdružuje základní školu, školní družinu, školní jídelnu, mateřskou školu a školní jídelnu mateřské školy. Zřizovatelem je Město Nová Bystřice, MěÚ sídlí na náměstí Míru 58, 378 33 Nová Bystřice.

Základní škola Nová Bystřice patří mezi středně velké školy, ke dni inspekce má 377 žáků v osmnácti třídách. Přibližně pětina žáků dojíždí z okolních obcí.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z učitelů hospitovaných předmětů na 2. stupni ZŠ (včetně ředitele školy) všichni splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Sedm učitelek 1. stupně má kvalifikaci odpovídající platným předpisům. Ze zbývajících tří jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a dvě mají aprobaci pro vyšší stupeň základní školy. Na kvalitu pedagogické práce nemá tato skutečnost negativní dopady.

Výchovná poradkyně kvalifikační studium nevystudovala, od příštího školního roku bude tuto funkci vykonávat učitel, který kvalifikační studium výchovného poradenství již ukončil. Skladba úvazků vyučujících vychází ze snahy zajistit aprobovanou výuku. To se plně daří v předmětech matematika, český jazyk, cizí jazyky, fyzika, výtvarná výchova. V předmětech zeměpis, přírodopis a dějepis, sledovaných při inspekci, nebylo možno plně výuku aprobovanými učiteli zajistit.

Organizační řád školy stanoví jasně a přehledně organizační strukturu celého subjektu, vymezuje kompetence a povinnosti vedoucích zaměstnanců v jednotlivých úsecích školy. Úkoly vedoucích pracovníků jsou zároveň stanoveny v jejich pracovních náplních. Organizační řád ošetřuje i oblast přenosu informací vůči zaměstnancům. Jako poradní orgán ředitele školy funguje rozšířené vedení základní školy a vedení celého subjektu. Metodické orgány funkčně nahrazuje systém učitelů – garantů pro jednotlivé předměty, kteří po metodické stránce koordinují výchovně vzdělávací činnost ostatních vyučujících předmětu včetně zajištění výstupu z projednávané problematiky pro vedení školy.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků při zajištění provozu školy je zajišťováno systémem příslušných vnitřních norem, projednáváním aktuální problematiky na

pedagogických a provozních poradách a přímým stykem s jednotlivými zaměstnanci či jejich skupinami. Frekvence hospitační činnosti se v porovnání s předcházející inspekcí zvýšila, hospitační záznamy vedení školy vypovídají o kvalitě navštívených hodin, obsahují nejen zjištění, ale i doporučení a opatření ke zlepšení stavu. Ne ve všech případech však tyto závěry z hospitační činnosti byly účinně realizovány. Významnou pozornost věnuje vedení školy kontrole úrovně nadstandardní výuky matematiky, která ve škole probíhá formou matematických kroužků.

Oblast personálních podmínek je analyzována v každé výroční zprávě o činnosti školy včetně stanovení úkolů pro zajištění kvalifikované výuky. V současné době je učitelský sbor na 1. stupni stabilizován. Pro 2. stupeň se podařilo zajistit náhradu za chybějící učitele důchodci. V minulosti škola získala učitelskou manželskou dvojici nabídkou místa a bytu.

Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků škola využívá zejména nabídky Pedagogického centra České Budějovice. Finanční částka určená na vzdělávání pedagogických pracovníků je plně využívána, účast na vzdělávacích akcích vychází ze zájmu zaměstnanců a odpovídá potřebám školy.

Hodnocení zaměstnanců zohledňuje jak kvalitu a kvantitu jeho práce, tak profesionální růst a je vždy s dotyčným projednáváno.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je z roku 1903, v současné době se připravuje její celková rekonstrukce. Počet učeben vyhovuje potřebě. Škola má i odpovídající zázemí (tělocvičnu, pozemek, prostory školní družiny, evičnou kuchyni, školní dílnu a odborné učebny informatiky, fyziky s chemií, přírodopisu, výtvarné výchovy).

Učebny 1. stupně jsou většinou pěkně esteticky a pro žáky podnětně upravené. Některé učebny v přízemí budovy jsou tmavé, přístupu dostatečného světla brání budova přístavby školy. V několika málo případech neodpovídaly některé lavice tělesným proporcím žáků.

Kmenové třídy 2. stupně jsou prostorné, upravené a vybavené převážně starším nábytkem. V některých učebnách jsou umístěny nástěnné pomůcky k některému z předmětů, jiné pomůcky a didaktickou techniku je třeba do hodin přinášet. Také proto není didaktická technika běžně využívána.

Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou umožňuje plnit vzdělávací program. Podle zjištění z vykonaných hospitací v průběhu inspekce však pomůcky nejsou vždy plně využívány. Většinu inventáře tvoří pomůcky dodávané do škol před rokem 1989, proto je v současné době aktuální postupná obnova zastaralých věcí za nové. Učitelky 1. stupně dobře využívají řadu názorných a manipulačních pomůcek. Škola je kompletně vybavena ucelenými řadami učebnic, má i potřebné pomůcky a učební texty pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Velmi dobře slouží výtahová plošina pro zdravotně postižené žáky.

Školní knihovna obsahuje převážně starší knižní fond, asi 1 800 titulů. V posledních letech byla doplňována jen málo a nepravidelně. Některé knihy v poslední době škola získala darem ze zrušené školy v Čiměři. Vedení školy si ujasňuje koncepci její reorganizace a budoucího vývoje. Budování fondu zvukových a obrazových nahrávek a počítačových výukových programů je zatím v začátcích, je ponecháno na iniciativě jednotlivých vyučujících.

Každá výroční zpráva o činnosti školy obsahuje analýzu stavu v oblasti materiálně-technické a z ní vyplývající krátkodobé i dlouhodobé úkoly. Požadavky na jejich realizaci jsou předkládány zřizovateli a s ním projednávány.

Materiálně-technické podmínky jsou na dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Výuka odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 31172/2002-22 bylo vhodně využito disponibilní hodiny pro navýšení týdenního počtu hodin matematiky v 8. ročníku a českého jazyka v 9. ročníku. Vedení povinné dokumentace zachycuje průkazně průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních osnov nepostihl, že ve výuce matematiky v některých třídách 1. stupně nebyly zohledněny úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola. Vedení školy při hospitační činnosti sleduje soulad probraného učiva s jeho rozvržením v tematických plánech.

Rozvrh hodin vychází z reálných možností využití odborných učeben i skladby úvazků vyučujících, přitom převážně respektuje i psychohygienická hlediska. Nevhodné je však zařazení některých hodin matematiky na 5. vyučovací hodinu. Školní řád obsahuje všechny náležitosti vymezené právní normou, obsahuje práva i povinnosti žáků a je v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Povinnost informovat rodiče žáků o průběhu a výsledcích jejich výchovy a vzdělávání škola zajišťuje obvyklými způsoby – informacemi o průběžném hodnocení, případně o dalších podstatných skutečnostech pomocí žákovských knížek a pravidelnými třídními schůzkami. Pro informování rodičovské i širší veřejnosti škola využívá i místního periodika – Novobystřického zpravodaje.

Výchovná poradkyně vykonává funkci od r. 1995, kvalifikační studium neabsolvovala. Svou činnost vykonává svědomitě, v rozsahu vymezeném příslušnými právními i rezortními předpisy. Vede dokumentaci výchovného poradenství, třídním učitelům a ostatním vyučujícím poskytuje potřebné informace z oblasti profesionální orientace i informace o žácích s vývojovými poruchami učení a chování. Zajišťuje všechny potřebné kontakty v oblasti výchovného poradenství s dalšími subjekty – rodiči, úřadem práce a pedagogicko-psychologickou poradnou. Spolupracuje s učitelem zodpovědným za aktivity v oblasti prevence zneužívání návykových látek a ostatních sociálně patologických jevů. Tento učitel dokončil kvalifikační studium výchovného poradenství a podle sdělení ředitele školy převezme v příštím roce funkci výchovného poradce.

Škola vykazuje jedenáct integrovaných žáků, pro které byly na základě doporučení odborníků vypracovány individuální vzdělávací programy. Ve škole působí učitelka 1. stupně, kvalifikovaná speciální pedagožka. Žáci mohou navštěvovat čtyři kroužky nápravné péče dyslektických obtíží. Pedagogická asistentka zajišťuje péči o žáky s tělesným postižením.

Problematické protidrogové prevence je věnována soustavná pozornost. Pravidelně je vyhodnocován stav, činnost školy je zaměřena na vytváření zdravého životního stylu, nabídku aktivit ve volném čase, vhodnou a přiměřenou informovanost žáků i rodičů a na systematické proškolení pedagogů. Až do současné doby se postupy školy jeví jako účinné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni v předmětech český jazyk a matematika

Učitelky mají zpracované časově-tematické přehledy učiva. Učivo je rozplánováno podle užívaných učebnic. Bezprostřední příprava na vyučování byla pečlivá a svědomitá. V tematických plánech matematiky ve 2. ročníku je v tématu Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek naplánováno učivo vyššího ročníku bez označení, zda jde o učivo základní či rozšiřující, stejně tak ve 3. ročníku byla v tematických plánech zařazena v rozporu s učebními osnovami konstrukce trojúhelníka, ve 4. ročníku téma Přímá úměrnost.

V odborné stránce výuky se jen výjimečně projevila chybějící odborná způsobilost vyučujících. Významnější vliv na kvalitu vyučování měly volba stylu práce, respektování potřeb a možností žáků a osobnostní předpoklady jednotlivých učitelek. Látka byla žákům předkládána věcně správně, v logických krocích a v potřebné návaznosti.

Uspořádání a vybavení kmenových učeben 1. stupně vytváří pro žáky pěkné a podnětné prostředí. Součástí výzdoby a vybavení jsou nástěnné přehledy právě probíraného učiva, mapy, číselné a časové osy, nástěnné obrazové pomůcky. Ve vyučování byly zmíněné pomůcky využívány.

Při stávajících počtech žáků 1. stupně jsou učebny prostorově zcela vyhovující, výhodou je dostatek místa potřebného pro relaxaci či činnosti odbývané mimo lavice žáků. Tempo výuky bylo zpravidla přiměřené aktuálnímu složení tříd. V nižších třídách více, ve vyšších méně byly do vyučování zařazovány relaxační prvky a činnosti. Přirozeným denním světlem nejsou dostatečně osvětleny některé učebny v přízemí budovy, kde stíní protější přistavěná budova.

Pozitivním zjištěním od poslední inspekce je zvyšující se zaměření pozornosti vyučujících na žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Učitelky se více věnují problematice potřeb a možností žáků se specifickými vývojovými poruchami učení, případně žáků s problémy v učení (jen v jednom případě bylo zaznamenáno zadávání domácích úkolů nepřiměřeného rozsahu).

Vyučování se v hospitovaných hodinách opíralo především o společné formy práce. Základní metodou byl řízený rozhovor a samostatná práce žáků (v některých hodinách nediferencovaná). Přirozenou součástí sledované výuky byly mezipředmětové vztahy, aplikace učiva na běžnou praxi, podpora verbálně probírané látky názorem, cyklické opakování učiva a práce s chybou. Učitelky využívaly i výchovných momentů, které vycházely z právě probíraného učiva. Žáci byli kromě vstupního seznámení s látkou a průběhem hodiny či běžných dílčích pochval a povzbuzení motivováni, zejména v nižších ročnících, drobnými didaktickými hrami, soutěžemi, případně problémově zadanými úkoly. Příkladem způsobem dokázala vzbudit zájem žáků o probíranou látku učitelka ve sledované hodině slohu. Využila jejich přirozených potřeb, zkušeností a poznatků z běžného života. V průběhu vyučování učitelky většinou poskytovaly potřebnou radu a pomoc žákům při řešení zadaných úkolů.

Žáci byli vedeni k úpravnému písemnému projevu. Malá pozornost je věnována správnému sezení žáků. Písemné výstupy žáků byly v naprosté většině pravidelně kontrolovány. To vytváří dobré podmínky pro potřebnou oboustrannou zpětnou vazbu.

Stanovená pravidla vzájemné komunikace byla v hospitovaných hodinách respektována. Klima v navštívených hodinách bylo v naprosté většině hodin vlnivé a otevřené, vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře.

Převážně objektivní klasifikace byla přiměřená i svou četností. Klasifikace dílčích výkonů žáků v hodinách nebyla zaznamenána.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na 2. stupni

Vyučující matematiky na 2. stupni mají zpracovány stručné časově-tematické plány učiva, které jsou v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. V tematických plánech je vzhledem k návaznosti učiva mezi ročníky vhodně pamatováno na souhrnné opakování učiva na počátku a na konci školního roku. Na výuku byli vyučující zodpovědně připraveni. Zvolené vyučovací cíle byly přiměřené věku a aktuálnímu složení třídy.

Matematice na 2. stupni vyučují pouze kvalifikovaní učitelé. Veškerá sledovaná výuka byla vedena odborně a věcně správně. Na její kvalitu a efektivitu měla především vliv volba vyučovacích metod, organizace činnosti v hodině, respektování individuálních schopností a potřeb žáků.

Učebny jsou dostatečně prostorné, působí esteticky, žakovský nábytek odpovídá výšce žáků. Předností jsou nástěnné pomůcky k probíranému učivu instalované ve většině navštívených učeben. Učebnice a další texty, které žáci používají, jsou schválenými tituly a odpovídají vzdělávacímu programu školy. Didaktická a výpočetní technika, kterou škola disponuje, ve sledované výuce využita nebyla.

Tempo práce v hospitovaných hodinách bylo přiměřené schopnostem a potřebám žáků. Vhodně byla uplatňována zpětná vazba, žákům byl poskytován potřebný prostor pro opakování a procvičení učiva. Efektivita výuky zařazené do rozvrhu na pátou vyučovací hodinu byla nižší.

Vyučující aplikovali základní didaktické zásady, zejména zásady názornosti, přiměřenosti a soustavnosti. Samostatné práce byly žákům zadávány srozumitelně, obtížností byly přiměřené jejich schopnostem. Důsledně byla zařazována kontrola správnosti řešení zadaných úloh. Chyby, kterých se žáci dopustili, považovali vyučující za přirozené a žáky jimi nestresovali. V pojetí činnostního vyučování byly mezi jednotlivými vyučujícími rozdíly. Ve velmi dobrých hodinách se žákům dostávalo množství podnětů k rozvoji samostatného myšlení a zdravého sebevědomí, byla prováděna diferenciací nároků podle jejich schopností, v některých fázích výuky měli žáci možnost samostatného rozhodování. Před procvičováním látky bylo učivo řádně vysvětleno, vyučující se přesvědčovali, zda žáci dobře rozumějí. Poskytovali jim dostatek času k vypracování úkolů, při práci poskytovali radu a pomoc. Tím přispívali k vytvoření vhodné pracovní atmosféry a psychologického klimatu ve třídách. V malém počtu průměrných hodin převažovala práce vyučujícího nad prací žáků. Nové poznatky byly žákům v těchto hodinách předkládány v hotové formě, aniž by žáci měli možnost podílet se na jejich samostatném „objevování“.

Motivaci žáků v úvodní části hodin někteří vyučující zaměňovali za seznámení s programem výuky. K motivačním činitelům patřila průběžná pochvala, hodnocení aktivity a znalostí žáků během vyučování učitelem, místy i hodnocení práce spolužáky. V závěru většiny sledovaných hodin proběhlo motivující hodnocení práce žáků.

Oblast komunikativních dovedností žáků vykazovala některá negativa ovlivněná různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku řečového projevu žáků. Někteří menší měrou vedli žáky ke komentování a zdůvodňování postupů řešení úloh, někteří se spokojili s jednoslovnou odpovědí žáka. V oblasti interakce byla zaznamenána pozitiva v souvislosti s velmi dobrými psychohygienickými podmínkami výuky. Žáci měli k vyučujícím důvěru, nebáli se přiznat chybu a požádat o pomoc. Vyučující byli tolerantní k chybám žáků, trpěliví a taktní v jednání s nimi. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Hodnocení a klasifikace žáků vycházejí převážně z písemných prací. Práce jsou žákům zadávány po dostatečném procvičení učiva, jsou pečlivě opraveny a objektivně hodnoceny. Významnou měrou využívají někteří vyučující průběžného hodnocení aktivity žáků a jejich

úspěšnosti při práci v hodině. Hodnotí též úroveň zpracování úkolů zadaných pro domácí přípravu. Při hodnocení a klasifikaci žáků přihlížejí vyučující k jejich individuálním schopnostem a vzdělávacím potřebám.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na 2. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech

Hospitace proběhly v hodinách českého jazyka, dějepisu a občanské výchovy. Týdenní hodinová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. V 9. ročníku je zavedena pátá hodina českého jazyka, jejíž variabilní využití je začleněno do tematického plánu. Dějepis má optimální dvouhodinovou týdenní dotaci. Vyučující jednotlivých předmětů navzájem dobře spolupracují. Pro jednotlivé ročníky vypracovali v rámci osnov kvalitní tematické plány, které si pak upravují pro jednotlivé třídy a průběžně podle potřeby aktualizují. Konkrétní rozpracování literární složky českého jazyka, začlenění přesunů učiva v 6. ročníku a aktuálních témat podle pokynů MŠMT svědčí o jednotné koncepci výuky v rámci školy. Je stanoven počet diktátů a slohových prací, kritéria hodnocení, zásady práce se žáky se specifickými poruchami učení. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná, často však zaměřená především na obsah učiva, méně na motivační metody práce a efektivní organizaci hodiny. Jen v malé míře se objevilo funkční spojování složek českého jazyka a využití mezipředmětových vztahů.

Český jazyk vyučují tři učitelky, dějepis jedna z nich a další učitel, který také učí občanskou výchovu. Všichni jsou kvalifikovaní. Výuka byla vedena převážně odborně a věcně správně, u učitele se projevila chybějící aprobovanost pro dějepis a delší časový odstup od aktivní praxe.

Vyučující si do některých hodin potřebné pomůcky přinášeli, v některých pracovali jen s učebnicí. Žáci měli k dispozici jazykové příručky, nové dějepisné atlasy, písemné i obrazové doplňující materiály, občas pracovali s pracovními kopírovanými listy. Možnosti využití donesených publikací a materiálů však byly omezeny převažující frontální formou výuky. Ve sledovaných hodinách byla pouze jednou využita didaktická technika.

Sledované hodiny byly dobře organizačně připraveny. Jejich struktura byla většinou časově vyvážená, byly střídány činnosti založené na ústním a písemném projevu. Vyučující předmětů přistupovali velmi zodpovědně k zajištění výsledků učení, většinou postupovali systematicky a s důsledností. Více se však zaměřovali na samotný obsah učiva než na činnosti podporující aktivní učení žáků. Většina hodin byla vedena tradiční frontální formou s dominující rolí a projevem vyučujícího. Často tak chyběl prostor pro vlastní uplatnění žáků a rozvoj jejich kompetencí tak, jak je stanoveno poznatkovými a hodnotovými cíli vzdělávacího programu. Z tohoto stylu se vymykaly hospitované hodiny českého jazyka v 6. a 7. ročníku, které byly postaveny na promyšlené přípravě a organizaci hodiny, výborné interakci vyučující s žáky, na názornosti a na aktivním učení žáků. Prvky osobnostní a sociální výchovy podporovaly rozvoj zejména komunikativních dovedností žáků. Celkově vyučující dbali na dodržování základních psychohygienických zásad, avšak jen někdy byla zohledněna potřeba vlastní aktivity žáků a umožněn jejich pohyb mimo lavice. Ojedinele se v hodinách objevily cíleně zvolené činnosti s relaxačními prvky.

Motivace žáků vycházela především z probíraného tématu, které se vyučující často snažili doplňovat zajímavostmi, aktualizací, vysvětlením praktického využití učiva. Méně bylo využíváno motivace pestrostí metod, průběžným slovním hodnocením či klasifikací. Někdy se motivace omezila pouze na oznámení tématu výuky či na frontálně organizovanou rekapitulaci učiva. V úvodu hodin zpravidla nechybělo seznámení s průběhem hodiny, ale hodnotící závěr

se objevil jen ojediněle, závěrečné shrnutí bylo vedeno v obecné, formální rovině, chybělo efektivnější adresné zhodnocení práce či výkonů žáků v závěru i v průběhu vyučování. Klasifikace ve sledovaných hodinách byla objektivní, v dějepisu motivační, ale nebyla zdůvodňována. Jen v malé míře se objevily prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

V době inspekce byly již opraveny a klasifikovány vstupní prověrky do ročníků z českého jazyka a první diktáty. Tyto písemnosti svědčí o plánovité a systematické práci vyučujících a o jejich spolupráci. Prověrky jsou zadávány na kopírovaných pracovních listech, diktáty zohledňují žáky se specifickými poruchami učení. Velmi pečlivě provedené rozbory úspěšnosti tvoří žádoucí zpětnou vazbu pro učitele i vedení školy.

Vystupování vyučujících bylo vstřícné, kultivované a vlídné, vzájemná komunikace s žáky probíhala s oboustrannou důvěrou. Prostor pro aktivní uplatnění žáků a jejich komunikaci byl však vytvořen pouze v některých hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v českém jazyce, v dějepisu a v občanské výchově celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu přírodopis

Přírodopis je vyučován ve všech ročnících 2. stupně ZŠ ve dvouhodinových týdenních dotacích podle varianty s ekologickým zaměřením. Stavba vyučovacích hodin, formy výuky a metodické postupy v hospitovaných hodinách však nenaplnily cíle předmětu, stanovené osnovami, které předpokládají maximální využívání aktivizujících vyučovacích metod a forem. Zvolené postupy odpovídaly v podstatě tradičnímu pojetí předmětu. Vyučování ve všech případech probíhalo podle vypracovaných tematických plánů. Probrané učivo bylo ověřeno v třídních knihách i v poznámkách žáků, které mají vesměs dobrou úroveň jak po stránce obsahové, tak formální. Učivo bylo probíráno v návaznosti na předchozí témata. Laboratorní práce jsou plánovány a konány podle doporučení osnov.

Přírodopis vyučuje převážně aprobovaná učitelka, jednu třídu učitelka bez příslušné aproby, ale s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na 2. stupni ZŠ. Učivo bylo vyučováno věcně i odborně správně.

Výuce přírodopisu slouží prostorná odborná učebna. V kabinetu přírodopisu je dostatek učebních pomůcek umožňujících plnit zvolený učební program.

Vyučování bylo ve všech hospitovaných hodinách založeno na frontálních postupech. Stěžejní částí hodin byl výklad doprovázený ukázkami obrazového materiálu či přírodnin, žáci však neměli možnost se s ukázkami blíže seznámit či manipulovat. Málo prostoru – i když jen v některé hodině – bylo věnováno vlastním aktivitám žáků, činnostnímu pojetí vyučování. Ve všech navštívených hodinách bylo zařazeno procvičení a shrnutí učiva, otázky kladené vyučujícími ověřovaly většinou pamětné osvojení učiva, v menší míře rozvíjely schopnosti aplikovat učivo či hledat řešení zadaných problémů.

Tempo výuky odpovídalo věku žáků, prostředí učebny i přístup vyučujících k žákům příznivě ovlivňovaly psychohygienické podmínky výuky. Jednání vyučujících s žáky bylo klidné, vstřícné, žáci byli ukázněni, dobře a správně plnili dané pokyny. Učitelky věnovaly pozornost rozvíjení komunikativních dovedností žáků, frontální postupy však neposkytovaly dostatek prostoru pro diskusi. Verbální komunikace obou vyučujících byla na velmi dobré úrovni.

Vyučující využily vstupní motivace, motivační charakter měly i uváděné příklady z praxe a navázání na zkušenosti žáků. Méně účinná byla motivace verbální. Ve většině navštívených hodin byly využity mezipředmětové vztahy.

V některých navštívených hodinách vyučující zařadily zkoušení. Požadavky na žáky byly přiměřené obsahu učiva, vyžadována byla spíše reprodukce. Hodnocení většinou nebylo zdůvodněné.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu zeměpis

Ve všech ročnících 2. stupně ZŠ je zeměpisu přidělena dvouhodinová týdenní dotace. V hospitovaných hodinách stanovené cíle výuky respektovaly aktuální situaci ve třídách, učivo bylo probíráno v návaznosti na předchozí témata a v souladu s osnovami.

Všichni čtyři vyučující zeměpisu mají odbornou i pedagogickou způsobilost pro vyučování na 2. stupni základní školy, ale jen jeden z nich má příslušnou aprobaci pro zeměpis. Ve všech navštívených vyučovacích hodinách bylo učivo probíráno věcně i odborně správně.

Zeměpis je vyučován v běžných kmenových třídách. Třídy jsou čisté, velmi příznivě působí po stránce estetické, výuce zeměpisu slouží i některé nástěnky. Ve všech navštívených hodinách vyučující používali nástěnné mapy, žáci atlasy, ve většině hodin pracovali s učebnicemi, ve dvou hodinách řešili úkoly zadané na pracovních listech, připravených vyučujícími. Didaktická technika v průběhu inspekce při výuce použita nebyla.

Ve všech hospitovaných hodinách převažovaly frontální způsoby výuky, ve třech hodinách však byly zařazeny i formy individuální práce, v jedné práci ve dvojicích. V těchto případech organizace výuky umožňovala žákům aktivně si osvojovat učivo. Nová látka byla probírána spíše formou dialogu vyučujících s žáky než výkladem. Všechny pojmy, se kterými se žáci setkali, byly vysvětlovány vyučujícími, většinou ve spolupráci s žáky. Učivo bylo probíráno v menších celcích, umožňujících žákům látku pochopit. Tempo výuky bylo přiměřené jak obtížnosti probíraného učiva, tak věku a možnostem žáků.

Vyučující vesměs dobře využívali mezipředmětových vztahů. Ve většině navštívených hodin žáky vhodně motivovali. Účinné bylo především využití místních a regionálních zeměpisných zajímavostí a aktualizace učiva. To se odrazilo i v zájmu, pozornosti a aktivitě žáků. V hodině, kde motivace nebyla využita, byla sice aktivita žáků učitelem vyžadována, ale s podstatně menším úspěchem.

V převážné většině hospitovaných hodin bylo zjevné, že vztah vyučujících a žáků je založen na vzájemné důvěře a respektování. V těchto hodinách převládala klidná, pracovní atmosféra a žáci ve větší míře využívali možností vyjádřit své názory. Snaha učitelů vytvořit žákům prostor pro diskusi byla zjevná, málo doceněno však bylo rozvíjení některých dalších klíčových kompetencí žáků (spolupráce, práce s různými zdroji informací).

Tam, kde v hodinách bylo zařazeno zkoušení, vyučující hodnotili žáky objektivně, hodnocení až na výjimky zdůvodnili. Přiměřené byly krátkodobé testy včetně jejich hodnocení, které žáci vypracovali ve dvou případech v předchozích hodinách. Podle klasifikace v žákovských knížkách se četnost a rovnoměrnost ověřování výsledků výuky jeví jako přiměřená.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Pro zjišťování výsledků vzdělávání škola využívá jak komerční testy, které jsou zadávány v matematice, tak testy vlastní, zadávané v českém jazyce. Analýza výsledků je zaměřena na úspěšnost v jednotlivých oblastech testu a častěji se vyskytující nedostatky. Zjištění slouží jako podklad pro jednání v pedagogických radách i pro projednání s jednotlivými vyučujícími.

Průběh vzdělávání a výchovy má na 1. stupni velmi dobrou úroveň, na 2. stupni spíše dobrou.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v aktuálním rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji v platné zřizovací listině. Název organizace však nesplňuje ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci orientační inspekce proběhla tematická inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městem Nová Bystřice dne 18. 9. 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané MŠMT ČR dne 17. 4. 2003 pod čj. 18046/03-21
3. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků s osobními čísly 67101, 27912, 87517, 48110, 49746, 89337, 60700, 82502, 29310, 94105, 14103
4. Třídní výkazy a katalogové listy k datu inspekce
5. Třídní knihy hospitovaných tříd
6. Organizační řád školy čj. 1/2003
7. Tematické plány učiva sledovaných předmětů
8. Hospitační záznamy vedení školy
9. Zápisy z jednání pedagogických rad
10. Koncepce školy na období 2000 – 2004 z 31. 10. 2000
11. Rozvrh hodin
12. Vnitřní řád školy čj. 2/2003
13. Individuální vzdělávací plány pro integrované žáky
14. Kniha úrazů
15. Pracovní náplně vedoucích pracovníků platné od 1. 1. 2003
16. Učební plán ZŠ Nová Bystřice pro školní rok 2003/2004
17. Přehled přihlášek na vzdělávací akce PC České Budějovice na škol. rok 2003/2004
18. Úprava režimu vyučovacího dne pro ZŠ Nová Bystřice – MŠMT čj. 26319/03-22
19. Minimální program protidrogové prevence Škola bez drog ze dne 1. 10. 2003
20. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2003/2004

21. Písemné práce z matematiky zadané vedením školy ve školním roce 2001/2002
22. Plán práce školy pro školní rok 2003/2004
23. Výroční zpráva o činnosti školy ve školní roce 2002/2003
24. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků
25. Zahajovací písemné práce z matematiky
26. Žákovské knížky

ZÁVĚR

Stabilizovaný učitelský sbor, dlouhodobá snaha vedení školy o zajištění kvalifikované výuky aprobovanými učiteli, racionální organizace činnosti a provozu školy i systém vedení zaměstnanců vytvářejí předpoklady pro kvalitní činnost školy. Zvýšila se pozornost věnovaná hospitační činnosti i vypovídací hodnota hospitačních zjištění. Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré.

Prostorové podmínky odpovídají potřebám školy. Také vybavení učebními pomůckami a učebnicemi umožňují plnit vzdělávací program základní školy. Vystává však potřeba postupně učební pomůcky obnovovat. Rezervy jsou v jejich účinném využívání, zejména pokud se týká didaktické techniky. Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou dobré.

Inspekce byla zaměřena na sledování úrovně výchovně vzdělávací práce v předmětech matematika, český jazyk, dějepis, zeměpis, přírodopis a občanská výchova. Vedená povinná a další dokumentace školy umožňuje sledovat plánování, průběh a také výsledky výchovy a vzdělávání. I při převažujícím klasickém frontálním způsobu výuky je zajištěna dobrá kvalita vzdělávání, tento postup však nevytváří dostatek prostoru pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků v oblasti komunikace, kooperace, zpracování informací. Péči o žáky s odlišnými vzdělávacími potřebami je věnována systematická pozornost, od předchozí inspekce se kvalita této péče zvýšila. Významným faktorem pro výchovu a vzdělávání žáků je pozitivní klima školy. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni v předmětech český jazyk a matematika a na 2. stupni v matematice, českém jazyce a zeměpisu mají velmi dobrou úroveň, dějepis, občanská výchova a přírodopis mají dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Friebel
Členové týmu	PhDr. Jana Bartošová
	Mgr. Ivana Neumannová
	Mgr. Arnošt Punčochář
	Vladimír Štipl

V Českých Budějovicích dne 10. listopadu 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Václav Šilhan

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dukelská 23, 370 21 České Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	--	--
Městský úřad Nová Bystřice náměstí Míru 58, 378 33 Nová Bystřice		
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.